Raadsvoorstel

Datum raadsverg.: woensdag 16 december 2026
Agendapunt:
Zaak - documentnummer: Z26/219814 - D - 340977
Datum B&W-verg.: dinsdag 13 oktober 2026

Portefeuillehouder(s): G.H.C. Frische
I.G.M.H. Minkenberg

Onderwerp
Vierde wijziging verordening Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Echt-Susteren 2020.

Samenvatting
De huidige Verordening Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Echt-Susteren 2020 dient gewijzigd te worden. Nieuwe jurisprudentie en beleidsontwikkelingen maken een wijziging noodzakelijk. De adviesraad heeft positief advies uitgebracht ten aanzien van de nieuwe conceptverordening. Nu wordt dit ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Voorstel
De Verordening Maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Echt-Susteren 2020 te wijzigen overeenkomstig het bepaalde in bijgevoegd raadsbesluit (D-340984).

Inleiding
Vanwege nieuwe jurisprudentie en beleidsontwikkelingen op landelijk en regionaal niveau, wordt het college geadviseerd de raad voor te stellen de Verordening maatschappelijke ondersteuning en Jeugdhulp gemeente Echt-Susteren 2020 (hierna: verordening) te wijzigen. Deze wijzigingen hebben voor de Wmo betrekking op persoonsgebonden budgetten en het collectief vraagafhankelijk vervoer (Omnibuzz) en persoonsgebonden budgetten (hierna: pgb). Voor jeugd gaat het enkel om een aantal technische wijzigingen.

Inhoudelijke toelichting
1.1 Volgens recente jurisprudentie zijn pgb tarieven voor informele hulp gelijk aan het wettelijk minimumloon voldoende toereikend.
Op 30 september 2025 heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) twee uitspraken gedaan over het pgb uurtarief voor zorg door iemand uit het sociaal netwerk (informele hulp). De CRvB heeft hierin bepaald dat gemeenten dit tarief mogen vaststellen op het niveau van het wettelijk minimumloon. Daarmee wijkt de Raad af van eerdere uitspraken uit 2023, waarin werd uitgegaan van het hoogste loon in de betreffende cao (VVT). De verordening is hier destijds op aangepast.

Met deze uitspraken ontstaat weer ruimte om aan te sluiten bij de situatie van vóór 2023, waarin gemeenten het wettelijk minimumloon als uitgangspunt hanteerden voor informele hulp. Wel is het noodzakelijk dat dit duidelijk in de verordening wordt opgenomen.
De uitspraken passen bij de bedoeling van de wetgever, zoals beschreven in de Kamerbrief van december 2024. Daarin staat dat het niet wenselijk is dat informele hulp structureel hoger wordt betaald dan professionele zorg. Door het minimumloon als uitgangspunt te nemen, wordt aangesloten bij deze bedoeling en ontstaat een duidelijk en goed uitlegbaar tarief dat juridisch houdbaar is.

Uit een inventarisatie blijkt dat het om enkele tientallen pgb's gaat binnen de gemeenten in Midden-Limburg. Voor gemeente Echt-Susteren gaat het om 38 cliënten. De gevolgen van de wijziging zijn daarmee beperkt. Wel is het belangrijk om een redelijke overgangstermijn te hanteren van maximaal één jaar, zodat cliënten zich kunnen aanpassen en de wijziging zorgvuldig wordt ingevoerd. Bij uitzonderingssituaties kan maatwerk toegepast worden.

1.2 Kilometerafrekening en aansluiting bij het OV-tarief maken de afrekensystematiek transparant en uitlegbaar.
Omnibuzz heeft in 2022 besloten om over te stappen van afrekening op basis van zones naar afrekening op basis van kilometers. Gemeenten rekenen sinds 2023 al af op basis van kilometers. In 2025 zijn de voorwaarden vastgesteld om deze systematiek ook voor klanten in te voeren. De invoering hangt samen met de nieuwe vervoersaanbesteding die op 1 januari 2028 start. Daarom is het nodig de verordening tijdig aan te passen. Zo is de overgang juridisch geregeld en kunnen klanten op tijd worden geïnformeerd over de nieuwe werkwijze.

Het voorstel bevat een inhoudelijke keuze over de hoogte en systematiek van de eigen bijdrage voor Omnibuzz. Omdat het instaptarief mede de toegankelijkheid van het vervoer bepaalt en daarmee wezenlijk onderdeel is van de Wmo voorziening, is het aan de gemeenteraad om hierover te besluiten en dit in de verordening vast te leggen.

Afrekenen op basis van kilometers maakt het systeem transparanter en beter uitlegbaar, omdat een kilometer een objectieve en herkenbare eenheid is. Door deze systematiek ook in de verordening vast te leggen, sluit de afrekening voor klanten aan op die van gemeenten (sinds 2023) en vervoerders. Dit bevordert een consistente uitvoering en maakt de opbouw van ritprijzen voor alle betrokkenen beter inzichtelijk.

Door aan te sluiten bij het instaptarief en het kilometertarief van het openbaar vervoer wordt een herkenbare en uitlegbare tariefstructuur gehanteerd. Dit past bij de rol van Omnibuzz als aanvullend vervoer op het OV en bevordert transparantie en een uniforme toepassing binnen Limburg.

1.3 Aanpassingen bepaling Eigen Kracht (bijlage 2) en toepassing maatwerkvoorziening jeugd.
De voorgestelde wijzigingen op grond van het bepalen van eigen kracht en het bepalen of een maatwerkvoorziening nodig is, zijn technisch van aard en het gevolg van recente jurisprudentie. De CRvB verlangt daarin van gemeenten dat zij een afwegingskader maken en op die manier rechtszekerheid geven in de verordening over wat wordt getoetst bij het beoordelen van eigen kracht. Ten behoeve van de rechtszekerheid en ter voorkoming van willekeur dienen in de verordening regels te worden gesteld over het aanbod, de toekenningsvoorwaarden van een individuele voorziening en de wijze van beoordeling en afwegingsfactoren daarbij. Het bepalen van eigen kracht valt daaronder. Met deze wijziging voldoen we aan deze eis en vergroten we de transparantie, vindbaarheid en rechtszekerheid voor onze inwoners. Daarnaast sluiten we aan bij eigen kracht bepalingen die de rechterlijke toets recentelijk hebben doorstaan. Er is geen sprake van een inhoudelijke wijziging op het gebied van de Jeugdwet.

1.4 Het vaststellen van de verordening is een bevoegdheid van de gemeenteraad.
De Wmo en de Jeugdwet bepalen dat de regels voor de uitvoering bij verordening worden vastgesteld, waarmee de raad de wettelijke kaders bepaalt waarbinnen het college de Wmo en Jeugdwet uitvoert.

Financiële toelichting
De eigen bijdrage daalt door het hanteren van het OV-instaptarief. Dit is voor de gemeente Echt-Susteren circa € 14.000 per jaar. Dit effect wordt als beheersbaar beschouwd, maar vraagt wel om monitoring en aandacht binnen de gemeentelijke begroting vanaf 1 januari 2028. De financiële

verwerking van de lagere inkomsten in de begroting van de gemeente Echt-Susteren komt via een bijstelling van de begroting van Omnibuzz.

Het wijzigen van de PGB tarieven heeft betrekking op 38 inwoners van gemeente Echt-Susteren (peildatum 1 juli 2026). Vanwege de overgangstermijn van een jaar, zullen de uitgaven op termijn licht gaan dalen. De financiële impact is naar verwachting beperkt. Monitoring zal plaatsvinden via de P&C cyclus.

Juridische toelichting
Gemeenten zijn op basis van de Wmo 2015 en de Jeugdwet verplicht om een actuele verordening vast te stellen.

Duurzaamheid / Cittaslow
Niet van toepassing.

Risico's
1.1 Door het hanteren van het OV instaptarief daalt de eigen bijdrage.
Het hanteren van het OV instaptarief is een bewuste keuze om aan te sluiten bij het reguliere openbaar vervoer en een herkenbare en eenvoudig uitlegbare tariefstructuur voor inwoners te hanteren. Een gevolg is dat de inkomsten uit klantbijdragen dalen. Voor de gemeente Echt-Susteren gaat het om een afname van circa € 14.000 per jaar. Dit effect wordt als beheersbaar beschouwd, maar vraagt wel om monitoring en aandacht binnen de gemeentelijke begroting.

1.2 Niet alle effecten van de systeemwijziging zijn vooraf exact te voorspellen.
De overgang van zones naar kilometers kan leiden tot veranderingen in reisgedrag. Sommige inwoners zullen goedkoper uit zijn per rit, anderen juist duurder, afhankelijk van hun gebruik en de afstand van ritten. Ook kan een verruimd reisbereik binnen dezelfde maximale ritafstand leiden tot meer gebruik. Deze effecten zijn op voorhand niet exact te voorspellen en vragen om monitoring na invoering.

Burgerparticipatie
Op 21 september zijn de wijzigingen besproken en ter advisering voorgelegd aan de Adviesraad Sociaal Domein Echt-Susteren. De adviesraad heeft positief advies uitgebracht ten aanzien van de nieuwe concept verordening.

Bijgevoegde stukken
- Raadsbesluit wijziging verordening (D-340984)
- Advies Adviesraad Sociaal Domein (D-341400).

Ter inzage liggende stukken
Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van Echt-Susteren,

secretaris voorzitter